

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії

НУ «Запорізька політехніка»

проф. Віктор ГРЕШТА

«28» березня 2025р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту зі спеціальності
С4 Психологія
для вступників освітньо-наукового ступеня доктор філософії (PhD)

Програму вступного випробування до аспірантури зі спеціальності С4 «Психологія» розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з даної спеціальності та призначено особам, які здобули вищу освіту за ступенем магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), і які мають достатній рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, для продукування нових ідей, оволодіння освітньо-науковою програмою підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення. Вступник до аспірантури повинен продемонструвати повноту знань категорійно-понятійного апарату, нових підходів до трактування окремих понять, категорій та термінів, розуміння їхньої сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, закономірностей, методів і засобів психологічної науки. Вступник до аспірантури повинен також продемонструвати здатність аналізувати проблему з різних точок зору, показати знання психологічних явищ та процесів, діапазон володіння вміннями й навичками операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість конструктивно-планувальних, проектувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь. Рівень знань, умінь і навичок вступників до аспірантури оцінюється балами відповідно до критеріїв оцінювання.

ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ

Вступний іспит зі спеціальності С4 – ПСИХОЛОГІЯ для вступників освітньо-

наукового ступеня доктор філософії (PhD) проводиться у вигляді тесту. Вступний іспит проводиться очно, в приміщеннях університету. У виняткових випадках, іспит може проводитися у дистанційному форматі, з використанням інформаційного сервісу Системи дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (для вступників, які зареєстровані та знаходяться на тимчасово-окупованій території – за зверненням вступника). При використанні дистанційного формату проведення іспиту, обов'язковою є процедура ідентифікації вступника та відеофіксації іспиту.

Використання вступником будь-яких додаткових матеріалів, довідників, електронних пристроїв та ресурсів, допомоги сторонніх осіб під час складання іспиту не допускається.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання знань вступників відбувається за 100-бальною шкалою, або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника «незадовільно».

Іспит складається з 40 питань, вірна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2,5 бали.

Тест може проводитись як з використанням паперових носіїв, так і з використанням комп'ютера в Системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка». Якщо робота виконується на паперовому носії, питання, в яких зазначено більше однієї відповіді, оцінюються в 0 балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання акуратно закреслена вступником, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки та міркування, що приводять до відповіді на питання, можуть виконуватися вступником на чернетці, та не беруться до уваги при оцінюванні роботи.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ІСПИТУ

При підготовці завдань вступного іспиту зі спеціальності комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Кризова психологія:

- Поняття «життєва криза».
- Нормативна (нормальна) криза: характеристика, приклади.
- Ненормативна криза: характеристика, приклади.
- Термінальні (невідворотні) кризи.
- Кризи самореалізації.
- Розподіл криз за діяльнісним критерієм.
- Типи ставлення до кризової ситуації.
- Причини ненормативних криз.
- Конструктивні та деструктивні способи виходу з кризи.
- Стадії життєвої кризи людини.
- Кризове консультування: характеристика та специфіка.
- Психологічна інтервенція (поняття, сутність, види, методи).
- Психологічна травма.

2. Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології:

- Теорія та методологія в науці.
- Наука та наукове знання.
- Специфіка методології в психології
- Основні теоретичні підходи в психології.
- Парадигми та дихотомії в психології.
- Конкретно-науковий рівень методології в психології.
- Принципи наукової психології.
- Категорія відображення в психології.
- Категорія діяльності в психології.
- Мотивація як базова категорія психології.
- Проблема особистості в психології.
- Спілкування як базова категорія психології.
- Закони та проблеми в психології.
- Співвідношення психологічного та соціологічного в соціальній психології.

3. Експериментальна психологія:

- Методологія науки та методологічні принципи експериментальної психології.
- Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.
- Експериментальні змінні та способи їх контролю.
- Психологічне вимірювання. Типи вимірювальних шкал, що застосовуються в психології.
- Дослідницька програма в експерименті.
- Стратегії та плани експериментального дослідження.
- Особливості експериментальних досліджень, особистості, діяльності, мотивації.
- Обробка емпіричних даних отриманих в експериментальному дослідженні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахрушин В.Є. Методи аналізу даних: навчальний посібник для студентів. Запоріжжя: КПУ, 2011. 268 с.
2. Булах І.С. Психологія життєвих криз особистості. Курс лекцій : навчальний посібник: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 110 с.
3. Бушуєва Т.В. Основи наукових психологічних досліджень. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., Київ:, 2017. 244 с.
4. Варій М.Й. Психологія особистості. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
5. Галян О.І., Галян І.М. Експериментальна психологія. Навчальний посібник. Київ: Академвидав 2012. 408 с.
6. Гапон Н. П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
7. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник. Київ: «ВД Професіонал», 2007. 208 с.
8. Іллін Є.П. Мотивація та мотиви. Київ: Навчальна книга – Богдан, 2015. 512 с.
9. Калюжна Є.М. Теоретико-методологічні проблеми психології: навчальний посібник. Київ: ІПК ДСЗУ, 2019. 136 с.
10. Корольчук М.С, Трофімов Ю.Л., Осьодло В.І. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб. Київ: Ніка-Центр, 2008. 336 с.
11. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика : навч. посіб. / під ред. Л. М. Юр'євої. Київ : Галерея Принт, 2017. 174 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051492.pdf>.
12. Кун Томас. Структура наукових революцій. Київ: Port-Royal, 2001. 228 с.
13. Левченко Т.І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності. Київ: Нова книга, 2011. 448 с.
14. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 360 с.
15. Малхазов О.Р. Експериментальна психологія: практичний посібник. Київ: Талком, 2020. 321 с.
16. Особистість у кризових ситуаціях: огляд сучасних психодіагностичних методик : навч. посіб. / авт. кол.: Н. О. Євдокимова, В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. Миколаїв : Іліон, 2016. 342 с.
17. Рибалка В.В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. Київ: Талком, 2017. 245 с.
18. Сватенкова Т.І., Тимошенко О.А. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 143 с.
19. Ушакова І.М. Теоретико-методологічні проблеми психології: курс лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2016. 191 с.
20. Черезова І.О. Психологія життєвих криз особистості : навчальний посібник

[для студентів вищих навчальних закладів]. Бердянськ, БДПУ, 2016. 193 с.

Затверджено на засіданні фахової
атестаційної комісії з проведення
вступного іспиту зі спеціальності С4
ПСИХОЛОГІЯ, для вступників ОНС
доктор філософії
«28» березня 2025р.

Голова комісії

Владислав КОВАЛЬ